

**Protokół Nr 2/2019
z posiedzenia
Komisji Współpracy Międzynarodowej
z dnia 11 lutego 2019 r.**

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej, p. dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM otworzyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko- witaając członków Komisji oraz zaproszonych gości.

listy obecności – zał. Nr 1,2

2. Zatwierdzenie porządku obrad

1. Otwarcie posiedzenia;
2. Przyjęcie porządku posiedzenia;
3. Przyjęcie Planu Pracy Komisji Współpracy Międzynarodowej na 2019 r.;
4. Potencjał morski Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej;
5. Współpraca międzynarodowa województwa warmińsko-mazurskiego z Obwodem Rówieńskim (Ukraina);
6. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;
7. Sprawy różne;
8. Zakończenie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie porządek obrad. Porządek obrad przyjęto pozytywnie jednogłośnie.

3. Przyjęcie Planu Pracy Komisji Współpracy Międzynarodowej na 2019 r.:

Przewodnicząca Komisji przystąpiła do omówienia planu pracy Komisji, informując na wstępie, że po konsultacji z Dyrektorem Departamentu Współpracy Międzynarodowej chciałyby wprowadzić zmiany. Zmiany dotyczyły posiedzenia wrześniowego– dopisano miejsce wyjazdu – Równe. Z posiedzenia w październiku 2019 r. wykreślono punkt „Współpraca województwa warmińsko-mazurskiego z Regionem Perugia” i zastąpiono punktem: „Członkostwo Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Euroregionie Bałtyk”. W punkcie dotyczącym posiedzenia w listopadzie 2019 r. słowa: ”Saksonia Anhalt (Niemcy)” zastąpiono słowami „Umbria (Włochy)”

Przewodnicząca KWM zapytała, czy są uwagi do planu pracy.

Radna, Członek Zarządu Województwa–p. Jolanta Piotrowska, powiedziała, że przesłała do Kancelarii Sejmiku następujące tematy, które nie znalazły się w projekcie planu pracy i prosi o ich wprowadzenie:

1. Rozwój i perspektywy współpracy w ramach sieci miasteczek Cittaslow
2. Informacja nt. promocji Warmii i Mazur na rynkach zagranicznych
3. Analiza realizacji programów transgranicznych w ramach aktualnej perspektywy finansowania unijnego

Komisja zdecydowała o umieszczeniu w/w tematów kolejno: temat 1-czerwiec, temat 2-sierpień, temat 3- listopad.

Radny, p. Dariusz Rudnik: stwierdził, że jego zdaniem, w planie jest tak duża ilość tematów dotyczących spraw rosyjskich, a brakuje mu spraw związanych z Litwą, Łotwą czy Estonią. Zaproponował, by zainteresowania skierować również w tamtym kierunku. Zdaniem Radnego można wprowadzić temat np. związany z sytuacją mniejszości polskiej na Litwie.

Przewodnicząca Komisji przyznała, że temat jest bardzo ciekawy, zastanawia się jednak, czy jest on na ten rok kalendarzowy; mamy jeszcze perspektywę 5 lat, a jest to plan pracy na pierwszy rok funkcjonowania komisji.

Radny, p. D. Rudnik zaproponował, by sięgnąć też za Bałtyk, mając na myśli takie kraje jak Szwecja, Norwegia, czy Finlandia.

Przewodnicząca KWM stwierdziła, że w ramach posiedzeń komisja będzie omawiała także współpracę z innymi regionami, ale chciałyby skoncentrować się na tych regionach, z którymi współpraca jest już nawiązana. Podkreśliła, że będzie również czas i miejsce, żeby porozmawiać o Forum Parlamentów Południowego Bałtyku.

Radny, p. Paweł Czemielić poruszył kwestie kontaktów z Polakami za granicą. Radny zapytał w nawiązaniu do tematu kwietniowego, dotyczącego członkostwa Polski w Unii Europejskiej, czy ten bilans będzie pod kątem całego kraju czy naszego województwa.

Przewodnicząca KWM odpowiedziała, że bardziej naszego województwa.

Radny, p. Paweł Czemielić zgłosił propozycję, by omówić kwestie pozyskiwania środków unijnych z konkretnych programów.

Przewodnicząca KWM odpowiedziała, że będzie ekspert z Instytutu Nauk Politycznych. Przewidziany jest profesor Waldemar Tomaszewski i dodała, że jeżeli członkowie komisji chcą włączyć jeszcze jakiś departament na posiedzenie tej komisji, to prosi, by zgłosić taki wniosek.

Radny, p. P. Czemielić zaproponował wspólne posiedzenie Komisji Współpracy i Komisji Strategii Rozwoju.

Radna, P. Jolanta Szulc- Członek Komisji WM i Przewodnicząca Komisji Strategii Rozwoju odpowiedziała, że w planie pracy Komisji Strategii znajduje się informacja o realizacji kontraktu terytorialnego w 2018.

Przewodnicząca KWM zwróciła się do radnych – p. P. Czemielića i D. Rudnika z prośbą o przesłanie tematów drogą mailową do Kancelarii Sejmiku. Tematy będą w miarę możliwości Komisji włączane do prac komisji.

Radny, p. D. Rudnik oświadczył, że ma możliwość przyjęcia do kształcenia młodzież, która posiada Kartę Polaka z Litwy, z Białorusi, z Ukrainy. Dysponuje w tej chwili pewnym zapleczem w ośrodku w Gołdapi. Radny dodał, że można nawiązać kontakty z Polonią z sąsiednich państw, żeby wysyłała do nas swoją młodzież, która chciałaby się kształcić, mając jednocześnie zakwaterowanie i pełne wyżywienie.

Przewodnicząca Komisji odpowiedziała, że jak najbardziej, można by rozpocząć o tym dyskusję na komisji.

Radny, P. D. Rudnik odpowiedział, że oczekuje tu konkretów, że nie ma na co czekać. Są miejsca, są pieniądze na to, żeby takie osoby przyjąć, więc trzeba działać.

Radny, P. J. Osiecki zapytał, ile miejsc jest w Gołdapi.

Radny, P. D. Rudnik odpowiedział, że dysponuje 80 miejscami, gdzie młodzież może kształcić się zawodowo na mechaników, kucharzy, stolarzy, ślusarzy.

Przewodnicząca KWM poprosiła, by p. D. Rudnik przygotował ofertę, żeby zapoznać komisję i zapytała w którym miesiącu radny chciałby ten temat umieścić.

Radny, p. D. Rudnik: zaproponował kwiecień 2019.

Przewodnicząca Komisji: poprosiła o przesłanie tematów do planu pracy i zapytała czy są jeszcze uwagi przypominając, że radni mieli czas do końca stycznia na zgłoszenie swoich propozycji.

Radny, wicemarszałek województwa p. Miron Sycz dodał, że w trakcie roku pojawić się mogą różne propozycje i nie musimy się sztywno trzymać tylko planu, gdyż jak wiadomo, pojawiają się różne sytuacje.

Radny, p. J. Osiecki zaproponował wyjazd do Brukseli, żeby zapoznać się z pracą Domu Polski Wschodniej, jeśli nie w tym, to w następnym roku.

Przewodnicząca Komisji odpowiedziała, że prawdopodobnie będzie to możliwe dopiero w przyszłym roku.

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie uchwałę w sprawie przyjęcia Planu Pracy Komisji Współpracy Międzynarodowej z uwzględnieniem zmian zaproponowanych przez Członków Komisji w punkcie bieżącym.

Plan pracy przyjęto pozytywnie jednogłośnie.

4. Potencjał morski Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej;

Przewodnicząca Komisji przekazała głos p. Tadeuszowi Baryle- ekspertowi z Ośrodka Badań Naukowych, który, posługując się mapą Obwodu Kaliningradzkiego i przygotowanym materiałem przystąpił do omówienia w/w punktu porządku obrad.

Material w formie papierowej – zał. Nr.3

W swojej wypowiedzi ekspert nawiązał do pozycji międzynarodowej Obwodu Kaliningradzkiego, roli historycznej i sytuacji geopolitycznej Obwodu – m.in. liczby ludności wg spisów w latach 1959-2018, populacji Obwodu i jej migracji, liczebności miast w latach 2014-2018 związanych z morzem/tranzytem towarów. P. T. Baryła omówił handel, towary eksportu i importu, odniósł się do gospodarki w kontekście produkcji wyrobów morskich, zwrócił uwagę na dominującą rolę Kaliningradu w Obwodzie Kaliningradzkim, problemy portu w Kaliningradzie, liczebność floty połowowej Federacji Rosyjskiej, przemysł stoczniowy, przetwórstwo morskie, kondycje szlaków wodnych prowadzących do portów. Ekspert poruszył również takie tematy jak: perspektywy budowy nowych portów wodnych i konkurencyjność portu w Kaliningradzie wobec innych portów morskich.

Przewodnicząca Komisji otworzyła dyskusję i udzieliła głosu Radnemu –p. Dariuszowi Rudnikowi

Radny, p. D. Rudnik zwrócił się z pytaniem do p. T. Baryły o określenie możliwości wolnego handlu między Polską a Obwodem Kaliningradzkim w takim stopniu, aby nie podlegał on kontroli centralnych władz rosyjskich. Radny uściślił, że pyta w kontekście przedsiębiorców, którzy są skutecznie zniechęceni do działalności z powodu napotykanych trudności urzędowych. Drugie pytanie radnego dotyczyło koncepcji utworzenia „europejskiego Hongkongu czy Szanghaju”.

P. T. Baryła odpowiedział, że przede wszystkim oba kraje dzieli wzajemna niechęć, która jest ze strony rosyjskiej elementem spajającym społeczeństwo wobec osoby Putina. Jest to świadomy zabieg prowadzony przez władze rosyjskie i w związku z tym Rosjanie gotowi są ponieść wszelkie konsekwencje, takie jak sankcje, niedogodności związane z budową własnej waluty i systemu bankowego, wyjścia z pętli dolara jako waluty rozliczeń międzynarodowych. Z drugiej strony polityka wzajemnych sankcji mogłaby uruchomić wzajemne pokłady związane z metalami, co było mocną stroną surowcowej gospodarki rosyjskiej. Sami Rosjanie mieli plany utworzenia huty metali szlachetnych na obszarze Obwodu Kaliningradzkiego, licząc na sprzedaż nakierowaną na przemysł lotniczy. Ekspert zwrócił uwagę na fakt, że trzeba liczyć się również z tym, że Polska jest małym graczem w stosunku do Niemiec, które zdecydowały się na korporacyjną inwestycję w postaci uruchomienia wszelkich serii BMW w Awtotorze. Polskim przedsiębiorcom trudno jest wejść na rynek rosyjski, podjąć produkcję z dwóch powodów: ogólnej niechęci do Polaków i z powodu bliskości rynku polskiego. Rosjaninowi, który ma pieniądze łatwiej jest pojechać z Obwodu Kaliningradzkiego do Polski i tu dokonać zakupu- dotyczy to urządzeń specjalistycznych związanych z elektroniką czy zakupem części samochodowych.

Przewodnicząca Komisji poinformowała radnych, że współpraca gospodarcza będzie tematem posiedzenia komisji i poprosiła, żeby pytania nie odbiegały od tematu o potencjale morskim.

Radny –p. P. Czemiel zapytał eksperta, co sądzi o konkurencyjności naszych portów w momencie powstania przepływu przez Mierzę Wiślaną.

P. T. Baryła odpowiedział, że posłuży się opinią rosyjską. Rosjanie uważają, że Polakom należy zaszkodzić w budowaniu pętli związanej z przekraczaniem Cieśniny Piławskiej, najlepiej udając się do instytucji europejskich i wskazując na naruszanie przez Polskę spraw związanych z ekologią, tj. normy środowiskowej, czystości wód, naruszenia krajobrazu historycznego itd. Są to proste argumenty, niewymagające uzasadnienia. Wg Rosjan przekop nie będzie miał gospodarczego znaczenia. Zdaniem eksperta, zdjęcie psychicznego ciężaru za 880 mln zł. ze względów politycznych to nieduży koszt. Koszt, jak wyliczają to specjaliści, jest porównywalny do kosztu budowy 50 km drogi szybkiego ruchu, o ile oczywiście nie narusza to spraw związanych z ochroną środowiska. Według eksperta tzw. Pętla Żuław pokazała, że przez tego rodzaju inwestycje, jeszcze wspierane ze środków unijnych, łatwiej jest w tej chwili ożywić turystycznie, a pośrednio także i gospodarczo znaczny obszar o silnych walorach historycznych. P. T. Baryła dodał, że gdyby przekop miał ten dodatkowy walor, że zwiększyłby turystykę na danym obszarze i włączałby ją w Pętlę Żuław, być może osiągnięty zostałby dodatkowy zysk, ale nie miałby on raczej charakteru gospodarczego, tylko raczej propagandowy. Zysk taki, że Polska jest bezpieczna, że ma swobodny dostęp do otwartego morza, a są to zdaniem eksperta rzeczy nieprzeliczone. P. T. Baryła zwrócił również uwagę na fakt podnoszenia się poziomu morza i powiedział, że jeżeli będzie postępował tak, jak w obecnym tempie, tj. 1mm w skali roku, to mniej więcej za 10 lat będziemy mieli kłopot z kolejnymi zalewami. Przekop w żaden sposób nie odpowiada na to zagrożenie, a nawet odwrotnie- może je spotęgować. Jest to znaczące zagrożenie, które nie było podnoszone do tej pory w żadnych kalkulacjach. Przy okazji przekopu należałoby zbudować środki ochraniające Żuławy, przekop i małe porty Zalewu Wiślanego przy okazji podniesienia lustra wody.

Radna, Członek Zarządu Województwa- p. Jolanta Piotrowska zapytała o remont dawnego Kanału Mazurskiego, wybudowanego jeszcze za czasów niemieckich, a który nie został dokończony. Projekt nie znalazł uznania ani po stronie polskiej, ani rosyjskiej, zdaniem p. J. Piotrowskiej byłby bardzo ciekawy dla ruchu turystycznego.

P. T. Baryła, odpowiedział, że z całą pewnością tak, jednak skala środków, która powinna być zaangażowana przede wszystkim po stronie rosyjskiej jest tak duża, że uniemożliwia jakiegokolwiek dokończenie prac. Po stronie rosyjskiej prace zostały jedynie zainicjowane. Skala robót ziemnych jest niewyobrażalnie duża. Musiałaby zostać zniwelowana różnica poziomów na ostatniej komorze - a jest to ok 17 m. Zdaniem eksperta nie ma wielkiej szansy, aby istniała możliwość dokończenia tej inwestycji.

5. Współpraca międzynarodowa województwa warmińsko-mazurskiego z Obwodem Rówieńskim (Ukraina);

Przewodnicząca Komisji przekazała głos Dyrektorowi Departamentu Współpracy Międzynarodowej- p. Łukaszowi Bielewskiemu, który przedstawił w/w temat. W swojej wypowiedzi Dyrektor DWM odniósł się m.in. do takich tematów jak: historia współpracy z Obwodem Rówieńskim, współpraca w obszarach turystyki, rolnictwa, współpraca w zakresie zdrowia, dziedzictwa kulturowego, transferu wiedzy samorządowej, współpracy z mniejszościami narodowymi, współpracy parlamentów regionalnych.

Radny, Wicemarszałek Województwa – p. Miron Sycz nawiązał do tematu organizacji Festiwalu „Kalinowe Mosty” jako inicjatywy naszego regionu, czyli Związku Ukraińców w Polsce w porozumieniu z samorządem województwa. Wicemarszałek odniósł się również do wizyty dziennikarzy z Rówieńszczyzny i Białorusi. Efekt tej współpracy, zdaniem Wicemarszałka jest wielowymiarowy. Dziennikarze, po tygodniowym pobycie w naszym województwie, w każdym

ze swoich obwodów reklamują nasz region we wszystkich lokalnych mediach – telewizjach, rozgłośniach radiowych. Tę inicjatywę Wicemarszałek ocenia najlepiej, jak również współpracę organów stanowiących. P. M. Sycz dodał, że należy podkreślić, że z tamtej części Ukrainy jest bardzo dużo repatriantów w województwie warmińsko-mazurskim. Ważne jest, by włączyć ich do współpracy, można by nawiązać wiele kontaktów, które pozwalałyby, aby potomkowie tamtych rodzin mogli wziąć udział np. w uroczystościach na Ukrainie, rozwijać kontakty ze swoimi rodzinami.

Radna, Członek Zarządu Województwa – p. Jolanta Piotrowska poinformowała, że jeszcze w 2017 roku, kiedy pracowała w Fundacji Wielkich Jezior Mazurskich, razem z województwem warmińsko-mazurskim i z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska, a przy patronacie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, zainicjowane zostały działania na rzecz poprawy gospodarki wodno-ściekowej Obwodu Rówieńskiego. Jedną z inicjatyw był wyjazd studyjny. Zorganizowano warsztaty dla przedstawicieli całego Obwodu Rówieńskiego. Zaprezentowane zostały wówczas doświadczenia w zakresie master planu dla Wielkich Jezior Mazurskich, czyli stworzenia systemowej gospodarki wodno-ściekowej dla Obwodu Rówieńskiego. Celem było przekazanie wiedzy i doświadczenia, żeby nasi partnerzy mogli wystrzec się błędów, stworzenie strategicznego planu przy wsparciu środków europejskich i polskich. Zorganizowano wyjazd dziennikarzy z Obwodu Rówieńskiego, jak również z terenu całej Ukrainy na targi Pol-Eco. Chodziło o zapoznanie partnerów z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie ekologii. P. Członek Zarządu wyraziła nadzieję, że temat będzie mógł być kontynuowany, ze względu na swoje znaczenie w dziedzinie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej w tamtym regionie.

Przewodnicząca Komisji zwróciła się z pytaniem do Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej o to, jaka jest rola radnych województwa w tej współpracy.

Dyrektor DWM odpowiedział, że do tej pory komisje, Sejmik, współpracowały w sposób autonomiczny i w ramach odrębnego planu pracy. Do tej pory było to oddzielone od Departamentu Współpracy Międzynarodowej i dotyczyło współpracy między komisjami Sejmiku i Rady, czy innych inicjatyw tematycznych. Z perspektywy Departamentu, obsługującego Zarząd, niejednokrotnie zdarzało się, że radni komisji czy przewodniczący Komisji WM brali udział w wydarzeniach z partnerami ukraińskimi – np. Dni Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie.

Przewodnicząca Komisji zapytała, czy Dyrektor Departamentu WM mógłby przygotować propozycje udziału radnych w tej współpracy z Obwodem Rówieńskim.

Dyrektor DWM odpowiedział, że dobrze, i uściślił, że chodzi o wydarzenia dwustronne, w których radni mogliby być zaangażowani.

6. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie protokół Nr 1/2018 z dn. 17.12.2019 r. Protokół został przyjęty pozytywnie jednogłośnie

7. Sprawy różne

Przewodnicząca Komisji udzieliła głosu Dyrektorowi Departamentu WM, który poinformował o spotkaniu organizacyjnym w dniu 13 lutego br. o godz. 11.00 z ekspertami z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Dyrektor wyjaśnił, że jest to fundacja, która między innymi zarządza częścią Erasmusa w Polsce. O spotkaniu poinformowane zostały wszystkie jednostki samorządu, gminy, powiaty, szereg organizacji pozarządowych i instytucji, szkół. Dyrektor omówił program spotkania.

Przewodnicząca Komisji zapytała radnych o pozycję, czy mają już wybraną kandydaturę na wiceprzewodniczącego Komisji.

Radny, p. Paweł Czemieliński odpowiedział, że Klub Radnych PiS da odpowiedź do Sesji dn. 18.02.2019 r.

Przewodnicząca poinformowała członków komisji o elektronicznym sposobie informowania o posiedzeniu Komisji .

8. Zakończenie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji WM zakończyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 11.02.2019 r.

Przewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Protokołowała

Karolina Nikiel